

اشاره

من فرد خوشبختی هستم که بعد از بازنشستگی ام در سال ۱۳۸۲ آمده ام و در مؤسسه کهریزک و به عنوان مدیرعامل، مسئولیت این مؤسسه بزرگ خیریه را به عهده گرفته ام. خوشحالم که در ۹ سال اخیر، کار و فعالیت زیادی برای رفاه مددجویان انجام داده ام. هم اکنون ۳۰۸۰ نفر سالمند و معلول در آسایشگاه کهریزک تحت پوشش قرار دارند. این گفته ها بخش هایی از گفت و گوی مجله رشد جغرافیا با جناب آقای دکتر حسن احمدی است که فارغ التحصیل دکترای جغرافیا و از نویسندگان این حوزه به شمار می آیند. در ادامه نظر شما را به این گفت و گو جلب می کنیم.

جناب استاد، از موافقت جناب عالی برای این گفت و گو خیلی متشکر و خرسندم. خواهش می کنم برای آشنایی بیشتر خوانندگان مجله، خودتان را معرفی بفرمایید.
- سلام به خوانندگان مجله و همه علاقه مندان به جغرافیا، حسن احمدی ام، متولد فروردین ۱۳۲۲ در شهر دامغان از استان سمنان.

● چندمین فرزند خانواده هستید و؟
- بزرگ ترین فرزند خانواده ام و پنج خواهر و دو برادر دارم.

● دوره ابتدایی را در کدام مدرسه و شهر خوانده اید؟
- ابتدایی را در مدرسه ملی منوچهری دامغان خوانده ام.

● آیا نام معلم کلاس اولتان را به خاطر دارید؟
- بله، آقای طلوعی بودند.

دکتر حسن احمدی

● مرضیه سعیدی

دبیر جغرافیا و عضو هیئت تحریریه مجله

● تاکنون کدام معلمان را بیشتر از

سایرین دوست داشته‌اید؟

- آقای طباطبایی، معلم جغرافیا را خیلی دوست دارم، زیرا هم خیلی با شخصیت بود و هم از دانش جغرافیایی خوبی برخوردار بود که غیر مستقیم مرا به سمت منابع طبیعی سوق داد.

● دوره دبیرستان را کجا گذرانده‌اید؟

- دبیرستان فردوسی در دامغان و در رشته علوم تجربی دیپلم گرفتم.
● لطفاً دربارهٔ چگونگی تحصیلات دانشگاهی در مقاطع مختلف و نام و شهر دانشگاه محل تحصیلتان و دلایل انتخاب رشته توضیح دهید.

- بعد از اینکه دیپلم گرفتم در کنکور دانشگاه تهران در دو رشتهٔ دامپزشکی و کشاورزی قبول شدم، ولی چون ما خانوادگی کار کشاورزی می‌کردیم و در روستاهای خودمان می‌رفتیم و می‌آمدیم، تصمیم گرفتم در رشتهٔ کشاورزی تحصیل کنم و کار پدرم را بعداً در شهر دامغان ادامه بدهم و به این دلیل رفتم کشاورزی کنکور دادم و قبول شدم.

در دانشکدهٔ کشاورزی دانشگاه تهران درس را شروع کردم و پس از دو سال مطالعهٔ دروس عمومی، رشته جنگل و مرتع را برگزیدم.

● به کدام روستاهای دامغان بیشتر سفر می‌کردید؟

- روستاهای مهمان‌دوست و عبدال‌آباد و ... که من خیلی به آن‌ها علاقه داشتم.

● مشوق شما در مقاطع مختلف تحصیلی چه کسی بود؟

- مشوقم بیشتر پدرم بود و دایمی‌ام که مرا راهنمایی می‌کردند.

● چه کسی در انتخاب مسیر زندگی شما نقش اساسی و مؤثر داشته است؟ پدر، مادر یا سایر افراد خانواده یا دوستان؟ یا شاید معلمان؟

- باز هم باید بگویم پدرم در رتبهٔ اول و سپس دایمی‌ام در مرتبهٔ بعدی بودند. بعد از اینکه در رشتهٔ جنگل و مرتع قبول شدم، در سال ۱۳۴۷ در دانشگاه تهران به‌عنوان مربی استخدام و چند سال بعد برای ادامهٔ تحصیل به کشور فرانسه اعزام شدم. در ایران دارای فوق‌لیسانس رشتهٔ جنگل از دانشکدهٔ کشاورزی دانشگاه تهران بودم. بعد در فرانسه در دانشگاه «بوردو» Bordo ادامه تحصیل دادم و کارشناسی ارشد را در رشتهٔ فرسایش و رسوب گرفتم و برای دکتری ثبت‌نام کردم و دکتری آبخیزداری را از دانشگاه بوردو فرانسه در سال ۱۳۵۳ گرفتم و شاید در آن سال، اولین نفری بودم که در رشتهٔ آبخیزداری بعد از تحصیل به ایران برگشتم.

● دلایل شما برای انتخاب رشتهٔ آبخیزداری چه بود؟

- وقتی من در ایران در مقطع فوق‌لیسانس درس می‌خواندم، پروفیسوری فرانسوی به نام دوو Devo در دانشکدهٔ آبخیزداری به ما درس می‌داد و مرا تشویق کرد به خاطر طرح خاصی که از طرف سازمان ملل قرار بود در خاور میانه اجرا شود و یک دانشکدهٔ منابع طبیعی در یکی از کشورهای این منطقه دایر شود و بعد اینکه کارشناسان فائو از میان کشورهای ایران و عراق کشور ما را برای طرح انتخاب کردند،

پروفیسور دوو مرا

انتخاب و تشویق کرد که

در رشتهٔ آبخیزداری تحصیل و

سپس بعد از ایشان در دانشکده،

وظیفه تدریس را برعهده بگیرم. چون

می‌خواستم کادر علمی دانشکدهٔ منابع

طبیعی باشم تصمیم گرفتم از ابتدا در رشتهٔ

فرسایش و رسوب و سپس در رشتهٔ آبخیزداری

تحصیل کنم.

● شغل شما در سال‌های مختلف به جز تدریس چه بود؟

- در سال ۱۳۵۳ به‌عنوان استادیار حکم گرفتم و علاوه بر تدریس در دانشگاه منابع طبیعی به تحقیق و پژوهش در زمینهٔ آبخیزداری اشتغال داشتم و بیش از چهل طرح پژوهشی انجام دادم.

● چه سمت‌هایی برعهده داشتید؟

- در سال ۱۳۷۵ به‌عنوان عضو وابستهٔ فرهنگستان علوم انتخاب شدم و سپس در سال ۱۳۸۷ عضو پیوستهٔ فرهنگستان علوم و در گروه کشاورزی فعالیت داشتم که هنوز هم ادامه دارد.

● در مورد فعالیت‌های دانشگاهی‌تان بفرمایید؟

- علاوه بر تدریس به مدت ده سال مدیر گروه منابع طبیعی، مشاور معاونت پژوهشی دانشگاه تهران، چهار دوره نمایندهٔ ممیزی در دانشگاه تهران و ... بودم.

● استاد، از آثار علمی‌تان مثل کتاب و مقاله هم بفرمایید؟

- بیش از دویست مقاله به زبان فرانسه، انگلیسی و فارسی تألیف کرده‌ام. شش کتاب تألیفی و دو کتاب ترجمه شده دارم و اخیراً نیز کتابی در مورد بیابان ترجمه کرده‌ام که در دانشگاه تهران به چاپ رسیده است.

● لطفاً دربارهٔ فعالیت‌های پژوهشی‌تان هم توضیح دهید؟

- بیش از چهل طرح تحقیقاتی داشتم که به کمک دانشجویان انجام داده‌ام و بهترین کارم تحقیق در مورد بیابان بود که در آن شاخص‌ها و معیارهای بیابان را برای ایران مشخص کردم.

● کدام دانشجوی در خاطر شما ماندگار شده است؟ چرا؟

- اغلب اساتید دانشگاه منابع طبیعی به‌ویژه در بخش احیا، دانشجویان من بوده‌اند که با من پایان‌نامه گذرانده‌اند، مانند آقایان دکتر سلاجقه، جعفری، ارزانی، آذرمیوند و ... که باعث افتخار من هستند.

● از آموزش یا آموختن چه مطلبی در جغرافیا و ژئو خیلی لذت برده‌اید؟

- دو کتاب در ایران کار کردم: ژئومورفولوژی کاربردی و فرسایش آبی. در جلد اول فرسایش آبی، آن را به تصویر کشیدم و در جلد دوم، بیابان و فرسایش بادی را توضیح دادم. این دو کتاب به‌عنوان پایه در دانشکده‌ها تدریس می‌شوند و از تألیف آن‌ها خیلی لذت بردم.

تئوری کافی نیست.

● **جناب استاد، نظر تان را دربارهٔ مجلهٔ رشد آموزش جغرافیا بفرمایید.**

- مجلهٔ رشد آموزش جغرافیا از مجله‌های خوب است و می‌تواند با درج مطالب علمی جدید و به روزرسانی اطلاعات برای دانشجویان و معلمان مفید باشد.

● **از بین انواع کتاب‌ها کدام یک را بیشتر دوست دارید؟ رمان، تاریخی، دیوان شعرا یا ...؟ و چرا؟**

- کتاب‌های تاریخی را بیشتر دوست دارم، چون رشته‌ام طبیعی، آبخیزداری و مباحث اکولوژیکی است و دوست دارم از گذشته با اطلاع باشم. تاریخ گذشته می‌تواند آینده را برای ما روشن کند.

● **چرا هیچ‌گاه برای مجلهٔ رشد آموزش جغرافیا مقاله‌ای ننوشتید؟**

- نمی‌دانم، شاید سعادت نداشتم.

● **آیا خاطرهٔ بد یا دانشجوی بدی داشته‌اید که خستگی تدریس را به تانتان گذاشته باشد؟**

- نه، من خوب تدریس می‌کردم و انتظارم یادگیری خوب بود و اگر دانشجویی در دروس من موفق نبود، خیلی ناراحت می‌شدم و سعی می‌کردم به آن‌ها یاد دهم که برای این دروس و موفقیت در آن باید زحمت بکشند.

● **جناب استاد، چند فرزند دارید؟**

- یک پسر و یک دختر

● **فرزندانتان در چه رشته‌هایی تحصیل کرده‌اند؟**

- فرزند پسر در رشتهٔ میکروبیولوژی و دخترم در رشتهٔ زبان انگلیسی.

● **آیا مایل بودید فرزندانتان رشتهٔ تحصیلی شما را دنبال کنند؟**

- خیلی دلم می‌خواست، اما آن‌ها قبول نکردند.

● **راستی استاد، از شهرتان هم برای ما بگویید. بارزترین ویژگی جغرافیایی این شهر چه چیزی است؟**

- دامغان از شهرهای تاریخی ایران است که قدمت آن برمی‌گردد به دورهٔ اشکانیان و بیش از چند هزار سال است که آثار تاریخی زیادی از آن زمان به جا مانده است. شعرا و دانشمندان بزرگی از این شهر برخاسته‌اند، مانند منوچهری دامغانی که از شعرای فرهیختهٔ این شهر بودند. دامغان آب و هوای گرم و خشک دارد و در منطقهٔ بیابانی ایجاد شده است. از نظر ناهمواری، از سه بخش دشت، کوهستان و پلایا تشکیل شده است. کوه‌ها مربوط به کوهستان البرز و از نظر زمین‌ساخت و لرزه‌خیزی باید مورد توجه باشند و پلایاها هم شامل کویرها در مجاورت دریاچهٔ نمک‌اند. محصولات کشاورزی متنوع در این ناحیه کشت می‌شود، مانند گندم و جو؛ شاخص‌ترین محصول آن پسته است. به دلیل خشک‌سالی‌های اخیر و برداشت بیش از حد از آب‌های زیرزمینی در سال‌های اخیر، کشاورزی

● **در حرفهٔ معلمی و دنیای جغرافیا و زمین‌شناسی، از یادگیری چه چیزی خیلی لذت برده‌اید؟**

- در جغرافیا و منابع طبیعی، هر چه در تئوری خوانده می‌شود، باید در عمل دیده شود. من سعی کردم در کار تدریس و آموزش، تئوری و عمل را با هم وفق دهم که از آن لذت برده‌ام.

● **جناب استاد، یک خاطره از زمان تدریس در دانشگاه بفرمایید؟**

- در سال‌های ابتدایی کارم، دانشجویها را به سفر علمی یک روزه در جادهٔ چالوس برده بودم. چهل نفر بودند. در طول مسیر مدام پیاده می‌شدم و پدیده‌ها را توضیح و نشان می‌دادم. وقتی بعد از چند بار پیاده و سوار شدن قرار شد باز کنار سد کرج توقف و برای پاره‌ای توضیحات پیاده شویم، یکی از دانشجویها گفت: «استاد، چرا امروز این قدر شل کن سفت کن داره.» من او را نمی‌شناختم و فقط صدایش را شنیده بودم که این جمله را گفت. به محض پیاده شدن به آن آقا گفتم بیا جلو و نقشه را نگاه دار، شما بودی که گفتمی چرا شل کن سفت کن داره؟ به قدری ترسید و هیجان زده شد که نقشه از دستش افتاد. من معتقدم که اساتید و معلمان می‌بایست دانشجویها را از روی صدا و قیافه بشناسند تا بیشتر بتوانند آنان را جذب کنند و یادگیری بهتری اتفاق بیفتد.

● **جناب استاد، چه سفارشی به معلمان به‌ویژه معلمان جغرافیا دارید؟**

- معلمی که بتواند تئوری را با عمل بیامیزد و نشان دهد، بهترین است.

● **چه پیامی برای دانشجویان جغرافیا و زمین‌شناسی دارید؟**

- دانشجویان جغرافیا و همچنین زمین‌شناسی و سایر رشته‌ها مانند محیط زیست و منابع طبیعی و همهٔ کسانی که با طبیعت سروکار دارند، باید طبیعت را خوب بشناسند. بنابراین آنچه در کلاس درس و در رشته‌های مختلف می‌بینیم و می‌شنویم، باید در عمل در طبیعت هم تجربه کنیم تا بتوانیم تئوری را با عمل

وفق دهیم، وگرنه

یادگیری فقط

به شکل

● **دو کتاب در**

ایران کار کردم:

ژئومورفولوژی کاربردی

و فرسایش آبی. در جلد

اول فرسایش آبی، آن را به

تصویر کشیدم و در جلد دوم، بیابان

و فرسایش بادی را توضیح دادم. این

دو کتاب به‌عنوان پایه در دانشکده‌ها

تدریس می‌شوند و از تألیف آن‌ها خیلی

لذت بردم

از رونق افتاده و زمین‌های کشاورزی کمتر قابل استفاده است. این شهر چون در منطقه بیابانی واقع است باید از صنعت دوری کند و کشاورزی را با کشت محصولات مناسب مناطق خشک در دستور کار خود قرار دهد.

● چه آرزویی برای شهر زادگاهتان دارید؟

- دلم می‌خواهد جوان‌های دامغان تحصیلات عالی داشته باشند و به شهر خود خدمت کنند. این شهر خیلی قدیمی است و اغلب اهالی به حدی رسیده‌اند که به تهران یا شهرهای دیگر مهاجرت می‌کنند. امیدوارم دولت‌ها در این شهر کار آفرینی کنند و جوان‌ها در شهر خودشان بمانند، تحصیل کنند و فرصت خدمت پیدا کنند و مفید باشند. برای ما وقتی تحصیل می‌کردیم چنین فرصتی و امکانی فراهم نبود که برگردیم و در شهر خود خدمت کنیم، اما امیدوارم برای جوانان این فرصت فراهم شود.

● اولین آرزوی‌تان برای ایران چه آرزویی است؟

- چون تحصیلات من منابع طبیعی است، آرزو دارم که بتوانیم به منابع طبیعی به‌عنوان یک فرهنگ نگاه کنیم و به محیط زیست توجه کنیم. تخریبی که امروز در محیط زیست و منابع طبیعی وجود دارد، در وضعیت بحرانی قرار گرفته است و سیل‌های مخرب که در سراسر کشور اتفاق افتاده، سبب نابودی خاک شده است. همچنین آرزو دارم مسئولان بیشتر توجه کنند و آگاهی بیشتری از منابع طبیعی داشته باشند و بتوانیم قوانینی را در سطح مجلس و مملکت وضع کنیم تا این تخریب کاهش پیدا کند.

● لطفاً از علایق شخصی‌تان هم بفرمایید؟

- من خیلی طبیعت‌گرا هستم و از کودکی در طبیعت بودم و رشته تحصیلی‌ام نیز باعث شده است علاقه زیادی به طبیعت داشته باشم. بیشتر اوقات فراغت و فرصت‌هایم را در طبیعت و کوهستان سپری می‌کنم. همچنین از کودکی علاقه داشتم سه کار را انجام دهم: نقاشی کنم، سازی بنوازم، یا داستان بنویسم، که متأسفانه در هیچ‌یک موفق نشدم.

● استاد عزیز، نظرتان در مورد شبکه‌های

مجازی چیست؟

- خب این شبکه‌ها دارای ویژگی‌های مثبت و منفی هستند؛ مثبت مثل اطلاع‌رسانی خیلی سریع و کار و اشتغال‌زایی. اما متأسفانه استفاده بی‌رویه هم در سطوح مختلف سنی انجام می‌شود، از بچه‌ها تا افراد سالمند از آن استفاده می‌کنند، مخصوصاً در خانواده به جای کتاب خواندن سراغ شبکه مجازی می‌روند که به نظر من جالب نیست.

● چه پیامی برای دست‌اندرکاران مجله رشد آموزش

جغرافیا دارید؟

- برای همگی آرزوی موفقیت دارم و امیدوارم از یافته‌های دانش روز، خودشان، اساتید و دانشجویان و ... استفاده کنند و رسالت خود را برای انتقال مطالب علمی و مفیدتر به نحو احسن انجام دهند.

● آرزو دارم مسئولان بیشتر توجه کنند و آگاهی بیشتری از منابع طبیعی

داشته باشند و بتوانیم قوانینی را در سطح مجلس و مملکت وضع کنیم تا این تخریب کاهش پیدا کند

بهترین جمله از نظر شما برای حفظ زمین و محیط زیستمان کدام جمله است؟

- باید فکر کنیم؛ زمین را دوست بداریم و در احیا، حفظ و استفاده بهینه از آن همت گماریم.

● کدام مکان در ایران به لحاظ گردشگری یا

زندگی برای شما جذاب‌تر است؟ و چرا؟

- به دلیل دروسی که تدریس می‌کنم، به‌ویژه طبیعی و ژئومورفولوژی کاربردی، مناطق بیابانی و کویری ایران از هر جای دیگر برای من لذت‌بخش‌تر است.

● لطفاً در مورد مسئولیت و فعالیت‌هایتان در مرکز خیریه سالمندان کهریزک هم بفرمایید؟

- من فرد خوشبختی هستم که بعد از بازنشستگی‌ام در سال ۱۳۸۲ آمده‌ام در مؤسسه کهریزک و به عنوان مدیرعامل، مسئولیت این مؤسسه بزرگ را به عهده گرفتم. خوشحالم که در ۹ سال اخیر، کار و فعالیت زیادی برای رفاه مددجویان انجام داده‌ام. هم‌اکنون حدود ۳۰۸۰ نفر سالمند و معلول در آسایشگاه تهران و کرج تحت پوشش قرار دارند که به صورت شبانه‌روزی یا مراقبت در منزل یا به صورت روزانه، به آنان کمک می‌کنیم. این مؤسسه، یک نهاد غیرانتفاعی است که مردم کمک می‌کند و اعتماد مردم سبب پیشرفت آن شده است، به طوری که توانسته‌ایم ساختمان آن را افزایش دهیم و در دو بخش از فعالیت‌ها بسیار خوب کار کرده‌ایم: اول بیماران مبتلا به ام‌اس (MS) که ۲۲۰ نفر را مراقبت می‌کنیم و دوم کودکان عقب‌مانده ذهنی، که در این زمینه در حال سرمایه‌گذاری بوده‌ایم، به‌ویژه کودکان مبتلا به اوتیسم، که در سال‌های اخیر بیشتر شناسایی شده و تعداد آن‌ها بیش از یک صد هزار نفر در کشور است و کلینیک آموزشی برای خانواده‌ها فراهم کرده‌ایم تا بتوانند با این‌گونه کودکان بهتر کار کنند.

مؤسسه کهریزک به‌صورت هیئت امنایی اداره می‌شود و افراد به صورت افتخاری در آن کار و فعالیت می‌کنند.

تشکر می‌کنم برای صبر و حوصله و مهربانی جناب عالی در پاسخ‌گویی. در پناه حق باشید. ●

